

**การประยุกต์ใช้หลักอภิธานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ
แผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด***
**APPLYING THE PRINCIPLES OF APARIHANIYADHAMMA 7 OF THE PEOPLE' S
PARTICIPATION IN PREPARATION OF LOCAL DEVELOPMENT PLANS OF
PORN SAWAN SUBDISTRICT MUNICIPALITY SELAPHUM DISTRICT,
ROI ET PROVINCE**

จรรย์ พุษฎีดอน¹, พรพิมล โพธิ์ชัยหล้า²
Jaran Pudsadeedon¹, Pornpimol Pochailar²
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด^{1,2}
Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus^{1,2}
Email : Jaranpudsadeedon@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักอภิธานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 2) เพื่อเปรียบเทียบ จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ เป็นวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่มีสำเนาทะเบียนราษฎรในเขตเทศบาลตำบลพรสวรรค์ จำนวน 351 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.67-1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ ค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัยพบว่า 1. การประยุกต์ใช้หลักอภิธานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต รองลงมา คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการศึกษา ด้านการเมืองและการบริหาร ด้านเศรษฐกิจ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านสิ่งแวดล้อม 2. ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอภิธานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามอายุ และอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอภิธานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ควรนำหลักอภิธานิยธรรมมาใช้โดยจัดให้มีการจัดประชุมผู้นำชุมชน

คำสำคัญ : การประยุกต์หลักอภิธานิยธรรม 7; การมีส่วนร่วมของประชาชน; การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ABSTRACT

The objectives of this research article were: 1) to study the level on applying the Principles of Aparihanidhamma 7 in people's participation in preparation of local development plans of Phonsawan Subdistrict Municipality Selaphum District, Roi Et Province 2) to compare, classified by gender, age, education level, and occupation 3) to study the recommendations. this research article was a Descriptive Study. The sample group was 351, selected from who aged 18 years and over with civil registration in Phonsawan Subdistrict Municipality. The instrument used for data collection was a questionnaire with 5-point estimation scaled with a content validity of 0.67-1.00 and a reliability of .96 The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation, and the statistics used to test the hypothesis were t-test and F-test.

The results showed that 1. Applying the Principles of Parahaniyadhamma 7 in people's participation in the preparation of local development plans of Phonsawan Subdistrict Municipality Selaphum District, Roi Et Province, Overall and aspect was at a high level when considering by each aspect, ranked in order of average from the highest to the lowest, found that the aspect with the higher average were Social and Quality of Life followed by infrastructure Education Politics and administration economic The aspect with the lowest mean was environment 2. Application comparison results of the Principles of Aparihaniyadharma 7 in people's participation in the preparation of local development plans of Phonsawan Subdistrict Municipality Selaphum District, Roi Et Province. Classified by Gender and Education Level were no difference, classified by age and occupation were significantly different at the .05 level, otherwise there were no difference. 3. Recommendations on Applying the Principles of Aparihaniyadhamma 7 in people's participation in the preparation of local development plans of Phonsawan Subdistrict Municipality Selaphum District, Roi Et Province, found that, The Principles of Aparihanidhamma should be applied by organizing community leaders' meetings.

Keywords : Applying; The Principles of Aparihaniyadhamma 7; The People's Participation; preparation of Local Development Plans

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจการม สาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืนรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นตามกฎหมายบัญญัติ การจัดทำบริการสาธารณะและกิจการมสาธารณะใดที่สมควรให้เป็นหน้าที่และอำนาจโดยเฉพาะของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบหรือให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการใด ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติซึ่งต้องสอดคล้องกับรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามวรรคสี่และกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องบัญญัติเกี่ยวกับกลไกและขั้นตอนในการกระจายหน้าที่ของรัฐดำเนินการจะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนในท้องถิ่นมากกว่าที่ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเอง (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560, 2560)

อภิธานิยธรรม 7 แปลว่า ธรรมอันไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม ธรรมที่ทำให้เกิดความเจริญ ทั้งส่วนตนและส่วนรวม หรือหลักปฏิบัติที่นำความสุขความเจริญมาสู่หมู่คณะ เป็นหลักธรรมที่เน้นความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ความสามัคคีของหมู่คณะ และการเคารพนับถือซึ่งกันและกัน ซึ่งในแต่ละข้อคุณธรรมแต่ละข้อ เป็นเหตุให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ส่งเสริมคุณภาพในการบริหารการปกครอง และทำให้เกิดความสุขความเจริญในหลาย ๆ ด้าน ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า "ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ ทำให้เกิดความสุข" (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), 2559)

เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ถือปฏิบัติหน้าที่ในการบริการงานตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2562 ในการพัฒนาให้เป็นไปตามหน้าที่นั้น จะต้องมีการจัดทำแผนให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2561 แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566-2570) บทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ผ่านมาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในปี พ.ศ. 2566-2570 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจำนวนน้อย ในการเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ จากการมีประชามติส่วนใหญ่จะมีด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านเดียว ด้านอื่นๆ ที่เป็นโครงการหรือกิจกรรมในการพัฒนาให้เข้าถึงประชาชนในท้องถิ่นอย่างแท้จริงยังน้อย บุคลากรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่องมีการส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการนำเสนอแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นและดำเนินงานส่วนต่างๆ เปิดเผยข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้ ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ แต่ประชาชนในพื้นที่ยังเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นค่อนข้างน้อยกว่าที่ควรจะเป็น ในกลุ่มประชาชนวัยทำงานจะเข้ามามีส่วนร่วมน้อย เนื่องจากไม่สามารถสละเวลาในการ ประกอบอาชีพหารายได้ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ การตระหนักและให้ความสำคัญในกระบวนการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของจากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ที่ผ่านมาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในปี พ.ศ.2566-2570 (เทศบาลตำบลพรสวรรค์, 2566)

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ใน เทศบาลตำบลพรสวรรค์ จึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่องการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลจากการศึกษานำไปปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานขององค์กรให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพผลอย่างต่อเนื่อง และตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2.2 เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. สมมติฐานการวิจัย

3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

3.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

3.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

4. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

4.1 ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดมาส่งเสริมบทบาทในการจัดทำจากแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์

4.2 ได้ทราบผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้ปรีหานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

4.3 ได้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปรับใช้หลักอปรินิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ เพื่อการเป็นแก้ปัญหาในท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปี ขึ้นไป ที่มีทะเบียนบ้านในเขตเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 351 คน ที่สุ่มจากประชากรโดยวิธีการเปิดตารางสำเร็จรูปของเครจซี่มอร์แกน (Krejcie and Morgan) และทำการสุ่มตัวอย่างง่ายด้วยวิธีจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ แบบสอบถามมีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามการประยุกต์ใช้หลักอปรินิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามหลักวิธีการของลิเคิร์ต (R.A. Likert) โดยการแบ่งระดับในการวัดออกเป็น 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักอปรินิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด หากคุณภาพเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความถูกต้องในการใช้ภาษาและด้านอื่นๆ โดยใช้เทคนิค IOC ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ 0.89 การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยวิทยาเขตร้อยเอ็ดโดยทำหนังสือ ถึง นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูล วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปวิเคราะห์ข้อมูล 1) ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ 2) ข้อมูลเกี่ยวกับระดับ ใช้วิธีการวิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) 3) วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับการประยุกต์ใช้ปรีหานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิดด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา(Descriptive Analysis) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ 1) ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (IOC : Index of item objective congruence) 2) ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของครอนบาค 3) ค่าความถี่ 4) ร้อยละ 5) ค่าเฉลี่ย 6) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 7) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวโดยใช้สถิติ t-test และ F-test

6. ผลการวิจัย

6.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ระดับการมีส่วนร่วม			
	\bar{X}	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์)	3.84	0.72	มาก	2
2. ด้านเศรษฐกิจ (สักการะเคารพนั้บถือบูชาท่านผู้ใหญ่ทั้งหลาย)	3.68	0.78	มาก	5
3. ด้านการศึกษา (ไม่บังคับปกครองหญิงในสกุล)	3.70	0.67	มาก	3
4. ด้านสิ่งแวดล้อม (ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ จักไม่ถอนสิ่งที่ท่านบัญญัติไว้แล้ว)	3.53	0.68	มาก	6
5. ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต (สักการะ เคารพ นั้บถือบูชาเจตียสถาน), (ถวายเป็นความรัก ความคุ้มครอง)	3.96	0.67	มาก	1
6. ด้านการเมืองและการบริหาร (มีความพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม)	3.70	0.68	มาก	4
รวม	3.74	0.70	มาก	-

จากตารางที่ 1 พบว่า การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$, S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า 1) ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต (สักการะ เคารพ นั้บถือ บูชาเจตียสถาน),(ถวายเป็นความรัก ความคุ้มครอง) ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.67) 2) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์) ($\bar{X} = 3.84$, S.D. = 0.72) 3) ด้านสิ่งแวดล้อม (ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ จักไม่ถอนสิ่งที่ท่านบัญญัติไว้แล้ว) ($\bar{X} = 3.53$, S.D. = 0.68) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการปรับปรุงซ่อมแซมระบบประปาภายในหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนได้มีน้ำประปาใช้อย่างทั่วถึงในชุมชน รองลงมา ทำการปรับปรุงซ่อมแซมถนน คสล.ภายในหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนมีการคมนาคมที่สะดวกสบายในชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลมีการจัดทำป้ายบอกทาง เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน

2) ด้านเศรษฐกิจ (สักการะเคารพนับถือบูชาท่านผู้ใหญ่มากมาย) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลมีการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงต้นแบบ เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน รองลงมา เทศบาลมีการศึกษาดูงานเพิ่มประสิทธิภาพผู้นำชุมชน เพื่อเพิ่มความรู้ในการพัฒนาชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เทศบาลทำการจัดตั้งกลุ่มประกอบอาชีพเสริม เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และสามารถประกอบอาชีพเสริมได้

3) ด้านการศึกษา (ไม่บังคับปกครองหญิงในสกุล) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เทศบาลมีการสนับสนุนเฝ้าชยะในโรงเรียนบ้านสะอาดนาดี เพื่อกำจัดขยะมูลฝอยในโรงเรียน รองลงมา เทศบาลมีการจัดหาสนามเด็กเล่น ของเด็กปฐมวัย เพื่อเสริมพัฒนาการผู้เรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สนับสนุนให้มีการไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้ไปเรียนรู้ในห้องเรียน ไปเรียนรู้สถานที่จริง

4) ด้านสิ่งแวดล้อม (ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ จักไม่ถอนสิ่งที่ท่านบัญญัติไว้แล้ว) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ สนับสนุนเยาวชนให้มีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างเครือข่ายการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ รองลงมา รมรงค์การลดใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช เพื่อให้ประชาชนได้ตระหนักถึงการใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืช ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รมรงค์ให้มีการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ เพื่อเพิ่มจำนวนต้นไม้ในตำบลพรสวรรค์

5) ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต (สักการะ เคารพ นับถือ บูชาเจดีย์สถาน), (ถวายความ อารักขา ความคุ้มครอง) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ย จากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการซ่อมแซมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย รองลงมา จัดให้มีการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพแก่สมาชิก อปพร. ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สนับสนุนประเพณีแห่เทียนพรรษาในชุมชน

6) ด้านการเมืองและการบริหาร (มีความพร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงสุดไปต่ำสุด พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ จัดให้มีการประชุมแจ้งข่าวการเลือกตั้ง ทต. พรสวรรค์ (กรณี ควบวาระ และกรณีอื่น ๆ) เพื่อดำเนินการจัดการเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลพรสวรรค์ รองลงมา มีการประชาคมจัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเพื่อให้แผนที่แสดงขอบเขตชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นการปรับปรุงข้อมูลพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลพรสวรรค์ฯ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย

6.2 ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามอายุ และอาชีพ แตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

6.3 ข้อเสนอแนะการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ควรนำหลักการบริหารนิยธรรมมาใช้โดยจัดให้มีการจัดประชุมผู้นำชุมชน ควรจัดตั้งตลาดกลางในการจำหน่ายสินค้า การปฏิบัติตามคำสั่งที่ได้รับ มอบหมายอย่างเคร่งครัดไม่ว่าจะเป็นคำสั่งโดยวาจาหรือคำสั่งเป็นลายลักษณ์อักษร และปกป้องรักษาปูชนียสถานที่สำคัญของชุมชน สนับสนุนการศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ผู้บริหาร พนักงานเทศบาล พนักงานครู พนักงานจ้าง และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลพรสวรรค์

7. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจเพื่อนำมาอภิปรายผล ดังนี้

7.1 การประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประยุกต์เป็นการนำสิ่งหนึ่งหรือแนวคิดหนึ่งมาปรับใช้เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่เฉพาะเจาะจง โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม ที่เป็นหลักปฏิบัติที่นำความสุขความเจริญมาสู่หมู่คณะ เป็นหลักธรรมที่เน้นความรับผิดชอบต่อส่วนรวม ความสามัคคีของหมู่คณะ และการเคารพนับถือซึ่งกันและกัน ซึ่งในแต่ละข้อคุณธรรมเป็นเหตุให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ส่งเสริมคุณภาพในการบริหารการปกครอง และทำให้เกิดความสุขความเจริญในหลาย ๆ ด้าน ดังที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ว่า “ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะ ทำให้เกิดความสุข” พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) (2559) โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนที่การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีการร่วมคิด ร่วมทำริเริ่มในการพิจารณาในการตัดสินใจในการปฏิบัติและร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบต่อตัวประชาชนเองทุกขั้นตอนของการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ทั้งในการเตรียมความพร้อมหาแนวทางในการแก้ปัญหา การปฏิบัติในการแก้ไขปัญหา รวมถึงติดตามประเมินผลในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน โดยการเตรียมการในการหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมเพื่อเตรียมการหาแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองในแต่ละปี ในทุกๆ ด้านโดยมีมิตรร่วมกันเพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกันโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมมาก การปฏิบัติในการแก้ไขปัญหา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการถือปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ตามที่ได้มีการร่วมกันลงมติ โดยนำเครื่องมือหรือสิ่งที่ได้การสนับสนุนในแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด นำมาพัฒนาและแก้ไขปัญหาาร่วมกัน การติดตามและประเมินในการแก้ไขปัญหา หมายถึง การมีส่วนร่วมในการติดตามการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ว่าเป็นไปตามที่ได้มีมติที่ได้ร่วมกันประชุมประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด หรือไม่ เมื่อได้รับการสนับสนุนในการแก้ไขปัญหาแล้วผลในการแก้ปัญหาเป็นเช่นไร สอดคล้องกับแนวคิดของ ธนสาร บัลลังก์ปัทมา (2551) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วน ได้ส่วนเสีย เข้ามาร่วมดำเนินกิจกรรม ตั้งแต่การศึกษาปัญหา การวางแผนดำเนินการ การตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และการประเมินร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนให้กิจกรรมนั้นดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วม คือ หลักร่วม

คิด ร่วมทำ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับผิดชอบ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ คนหลัก และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบ พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน หมู่บ้านที่อาศัย ระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน และตำแหน่งทางสังคมในตำบล ที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่แตกต่างกันทุกด้าน 3) แนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พบว่า (1) ประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง และจัดเจ้าหน้าที่ลงพื้นที่เพื่อให้ความรู้ (2) สร้างความตระหนักกับประชาชน (3) ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาหมู่บ้านอย่างเท่าเทียมกัน และ (4) ทำ MOU ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหา และร่วมกันพัฒนาหมู่บ้านในเขตพื้นที่

จากผลการวิจัยมีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต (สักการะ เคารพ นับถือ บูชาเจดีย์สถาน), (ถวายเป็นความรัก ความศรัทธา) เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จัดให้มีการซ่อมแซมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จัดให้มีการอบรมเพิ่มประสิทธิภาพแก่สมาชิก อปพร. รมรณรงค์การป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน สนับสนุนประเพณีแห่เทียนพรรษาในชุมชน ฝึกอบรมและศึกษาดูงานนอกสถานที่ของผู้ปฏิบัติงานระบบการแพทย์ฉุกเฉิน สนับสนุนระบบการแพทย์ฉุกเฉิน(หน่วยกู้ชีพตำบลพรสวรรค์) สนับสนุนการดำเนินงานของสภาวัฒนธรรมในชุมชน จัดให้มีการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ศูนย์กู้ชีพกู้ภัย (OTOS) ให้การสนับสนุนการสืบสานประเพณีรดน้ำคำหัวผู้สูงอายุ เพื่อให้สังคมได้ตระหนักถึงความสำคัญของผู้สูงอายุ มีส่วนร่วมในการส่งเสริมกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลพรสวรรค์ (กองทุนวันละบาท) เพื่อส่งเสริมสนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชน สนับสนุนให้มีการป้องกัน ปราบปราม และบำบัด รักษา เพื่อแก้ปัญหายาเสพติด การให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ได้รับความเดือดร้อนหรือไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในการดำรงชีพ เพื่อป้องกันและบรรเทาความเดือดร้อนพร้อมทั้งส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ตำบลพรสวรรค์ ฝึกอบรมและศึกษาดูงานนอกสถานที่ของผู้ปฏิบัติงานระบบการแพทย์ฉุกเฉิน เพื่อเพิ่มความรู้ให้กับผู้ปฏิบัติงานระบบการแพทย์ฉุกเฉิน จัดอบรมค่ายเยาวชนร่วมใจต้านภัยยาเสพติด เพื่อให้เยาวชนห่างไกลยาเสพติดและมีสุขภาพชีวิตที่ดี จัดให้มีการรณรงค์การควบคุมป้องกันโรคไข้เลือดออกให้แก่ชุมชน ชุดบ่อเก็บกักน้ำของศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เพื่อจัดหาแหล่งน้ำใช้ในโครงการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง จัดกิจกรรมรณรงค์การเลือกตั้ง เพื่อให้ประชาชนมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับการเลือกตั้งสำหรับการเลือกตั้งท้องถิ่น(กรณียุบสภากรณีแทนตำแหน่งที่ว่าง) ส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเพื่อให้ประชาชนเข้าใจและปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตย สนับสนุนกองทุนประกันสุขภาพ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดียิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ยอดอาวุธ โปธิศรีขาม, ไพรัช พันชมภู(2560) ที่ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล พลับพลา อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของ

ประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วน ตำบลพลับพลาอำเภอเชิงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งสามด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ด้านการวางแผน ด้านการนำแผนไป ปฏิบัติและด้านการติดตามและประเมินผล

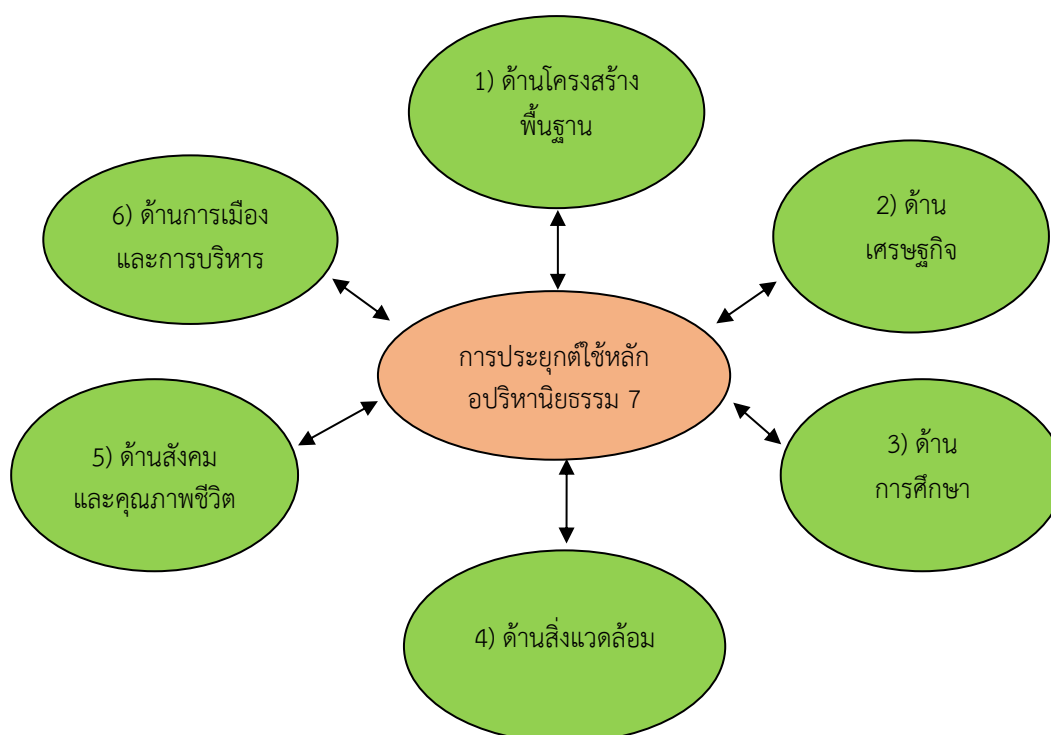
ส่วนด้านสิ่งแวดล้อม (ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ จักไม่ถอนสิ่งที่ท่านบัญญัติไว้แล้ว) เป็นด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ดำเนินการในการเตรียมการโดยมีการประชุมประชาคมหามติของประชาชนเขตรับผิดชอบของ เทศบาลตำบลพรสวรรค์ เพื่อนำเข้าบรรจุทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ ที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าหมายชีวิต ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาของท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้าน หรือแผนพัฒนาชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำ ขึ้นในแต่ละปีงบประมาณ มีโครงการเลือกตั้ง ทต. พรสวรรค์ (กรณีครบวาระ และกรณีอื่น ๆ) เพื่อดำเนินการจัดการเลือกตั้งในเขตเทศบาลตำบลพรสวรรค์ จัดทำแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สินเพื่อให้แผนที่แสดงขอบเขตชัดเจนยิ่งขึ้น เป็นการปรับปรุงข้อมูลพื้นที่ในเขตเทศบาลตำบลพรสวรรค์ฯ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ของคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานส่วนตำบล พนักงานครูและพนักงานจ้างทุกคน เพื่อปลูกจิตสำนึกและ พัฒนาจิตใจให้ใช้คุณธรรม จริยธรรม ใช้ในการปฏิบัติงาน ผูกอบรมวินัยเพื่อความโปร่งใสและการ ป้องกันการทุจริต ของคณะผู้บริหาร สมาชิกสภา พนักงานส่วนตำบล พนักงานครูและพนักงานจ้างทุกคน เพื่อยกระดับจิตสำนึกรับผิดชอบในผลประโยชน์ของสาธารณะ โครงการพัฒนาองค์ความรู้พร้อม ศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ผู้บริหาร พนักงานเทศบาล พนักงานครู พนักงานจ้าง และสมาชิกสภาเทศบาลตำบลพรสวรรค์ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ความเข้าใจในการทำงาน จัดให้มี โครงการฝึกอบรมความรู้เกี่ยวกับระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตย สอดคล้องกับงานวิจัย ของวงศกร บวรศักดิ์สุนทร (2564) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566 - 2570: กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่มีปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570) ในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ได้แก่ ปัจจัยภูมิหลังของประชาชน และปัจจัยพื้นฐานด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยปัจจัยด้านภูมิหลังของประชาชนมีเพียงปัจจัยย่อยด้านรายได้เฉลี่ย ต่อเดือนเท่านั้น ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในขณะที่ปัจจัยพื้นฐาน ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนมีเพียงปัจจัยย่อยด้านความสามารถของ ประชาชนเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

7.2 ผลการเปรียบเทียบการประยุกต์ใช้หลักอุปทานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามอายุ และอาชีพ แตกต่างกัน

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า อายุ และอาชีพที่แตกต่างกันแต่กลุ่มบุคคลเหล่านี้ต้องการที่จะให้เทศบาลตำบลพรสวรรค์มีการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยบูรณาการใน 6 ด้านหลัก ได้แก่ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านการศึกษา 4) ด้านสิ่งแวดล้อม 5) ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต 6) ด้านการเมืองและการบริหาร และมีการประยุกต์ใช้หลักการบริหารนิยธรรม 7 หมั่นประชุมกันเนืองนิตย์ หมายถึง การประชุมพบปะปรึกษาหารือกันในกิจการงาน ต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ พร้อมเพรียงกันประชุม พร้อมเพรียงกันเลิกประชุม พร้อมเพรียงกันทำกิจที่ควรทำ หมายถึง เข้าประชุมเลิกประชุม และทำกิจที่ได้รับมอบหมายตามมติที่ประชุม อย่างพร้อมเพรียงกัน ไม่บัญญัติสิ่งที่ยังไม่บัญญัติ จักไม่ถอนสิ่งที่ท่านบัญญัติไว้แล้ว ประพฤติมั่นอยู่ในธรรม ของชุมชนครั้งโบราณ หมายถึง ไม่บัญญัติสิ่งใหม่ ๆ หรือล้มเลิกบัญญัติเดิม ตามอำเภอใจ โดยผิดหลักการเดิมที่หมู่คณะได้วางไว้ จะต้องถือปฏิบัติมั่นตามหลักการเดิมของหมู่คณะทำตามกฎระเบียบ ตามกติกาข้อบังคับ ตามหลักเกณฑ์ของหมู่คณะ สักการะเคารพนบถือบูชาท่านผู้ใหญ่ทั้งหลาย มองเห็นความสำคัญแห่งถ้อยคำของท่าน ว่าเป็นสิ่งอันพึงรับฟัง หมายถึง ให้ความเคารพและรับฟังความคิดเห็นคำแนะนำของผู้ใหญ่ ไม่ข่มขืนบังคับปกครองหญิงในสกุล หมายถึง ให้เกียรติและคุ้มครองสตรีและกุมารี ทั้งหลาย ให้อยู่ดี มีให้ลูกล่วงเกินข่มเหงรังแกหรือถูกขูดคร่ำขี้นใจ สักการะ เคารพ นบถือ บูชาเจตียสถานของคนในชุมชนทั้งภายในและภายนอกและไม่ ลบล้างพิธีกรรมอันชอบธรรม ซึ่งเคยให้เคยทำแก่เจตียสถานเหล่านั้น หมายถึง ให้การสักการะ เคารพ นบถือ บูชาและปกป้องรักษาปูชนียสถานที่สำคัญของชุมชนนั้น ๆ ถวายความอารักขา ความคุ้มครอง ป้องกันโดยชอบธรรมในพระอรหันต์ทั้งหลายเป็นอย่างดี ด้วยหวังว่า โฉนพระอรหันต์ทั้งหลายที่ยังไม่มา พึงมาสู่แว่นแคว้น และที่มาแล้วพึงอยู่เป็นสุข หมายถึง จัดการให้ความอารักขา บำรุง คุ้มครอง อันชอบธรรมแก่บรรพชิต ผู้ทรงศีลทรงธรรมบริสุทธิ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรรัชษ์ คัมสิงห์สันต์ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน ตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง และการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ประชาชนที่มีเพศ สถานภาพ อาชีพ ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ไม่แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานการศึกษา ส่วนประชาชนที่มีรายได้ ต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนาสนุ่น อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

8. องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยครั้งนี้องค์ความรู้ที่ได้คือ การประยุกต์ใช้หลักอภิธานิธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านเศรษฐกิจ 3) ด้านการศึกษา 4) ด้านสิ่งแวดล้อม 5) ด้านสังคมและคุณภาพชีวิต 6) ด้านการเมืองและการบริหาร ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ การประยุกต์ใช้หลักอภิธานิธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

9. ข้อเสนอแนะ

9.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

9.1.1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด และองค์การบริหารส่วนตำบล ควรกำหนดเป็นนโยบาย และแผนพัฒนาด้านการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดิน

9.1.2 หน่วยงานต้นสังกัดควรมีนโยบายกระตุ้นให้ผู้บริหารนำหลักอภิธานิธรรม 7 มาปรับใช้ในการดำเนินงาน ส่งเสริมบทบาทในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลตำบลพรสวรรค์ และนำไปพัฒนาบุคลากรต่อไป

9.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

9.2.1 จากผลการวิจัย พบว่า บุคลากรและประชาชน ในเทศบาลตำบลพรสวรรค์ ได้นำเอาอุปทานิยธรรม 7 มาปรับใช้ในการดำเนินงานอยู่ระดับมากในทุกด้าน ดังนั้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรและประชาชนควรจัดโครงการอบรมการมีส่วนร่วมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

9.2.2 การพัฒนาบุคลากรที่มีอายุ และอาชีพที่แตกต่างกันของบุคลากรและประชาชน ในเทศบาลตำบลพรสวรรค์ ควรจัดกิจกรรมร่วมกันบ่อยๆ ตามโอกาส ในการรักษาศีล การอบรมจิตภาวนา การอบรมปัญญา และให้หน่วยงานของรัฐมีแผนพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชน โดยยึดหลักการปฏิบัติธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ

9.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

9.3.1 ควรทำการศึกษาแบบผสมผสานระหว่างวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้อุปทานิยธรรม 7 ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยวิจัยเชิงปริมาณเก็บรวบรวม ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก

9.3.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบแนวการประยุกต์ใช้หลักอุปทานิยธรรมระหว่างองค์กร

9.3.3 ศึกษาแนวทางการส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานภาครัฐ

10. บรรณานุกรม

- เทศบาลตำบลพรสวรรค์. (2566). **แผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ.2566-2570**. ร้อยเอ็ด : เทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด.
- ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2551). บทบาทประชาชนในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา. **The city Journal**. 4(85). 25-37.
- นเรศ คนหลัก และ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2565) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลวังนกแอ่น อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก **วารสารการพัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่**. 7(5). 193-206.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2559). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ (ชำระ-เพิ่มเติม ช่วงที่ 1)**. พิมพ์ครั้งที่ 27. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ยอดอาวุธ โพธิ์ศรีขาม, ไพรัช พื้นชมพู. (2560). การมีส่วนร่วมของประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลปลับปลา อำเภอเชียงขวัญ จังหวัดร้อยเอ็ด. **วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด**. 6(2). 45-58.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก. 6 เมษายน 2560.

- วงศ์กร บวรศักดิ์สุนทร. (2564). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2566- 2570 : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยโป่ง อำเภอนองไผ่ จังหวัด เพชรบูรณ์. โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศรรัชช์ คุ่มสิงห์สันต์. (2566). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วน ตำบลนาสนุ่น อำเภอสรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์. วารสารร่มยมุงทอง คณะวิทยาการจัดการมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. 1(2). 69-84.